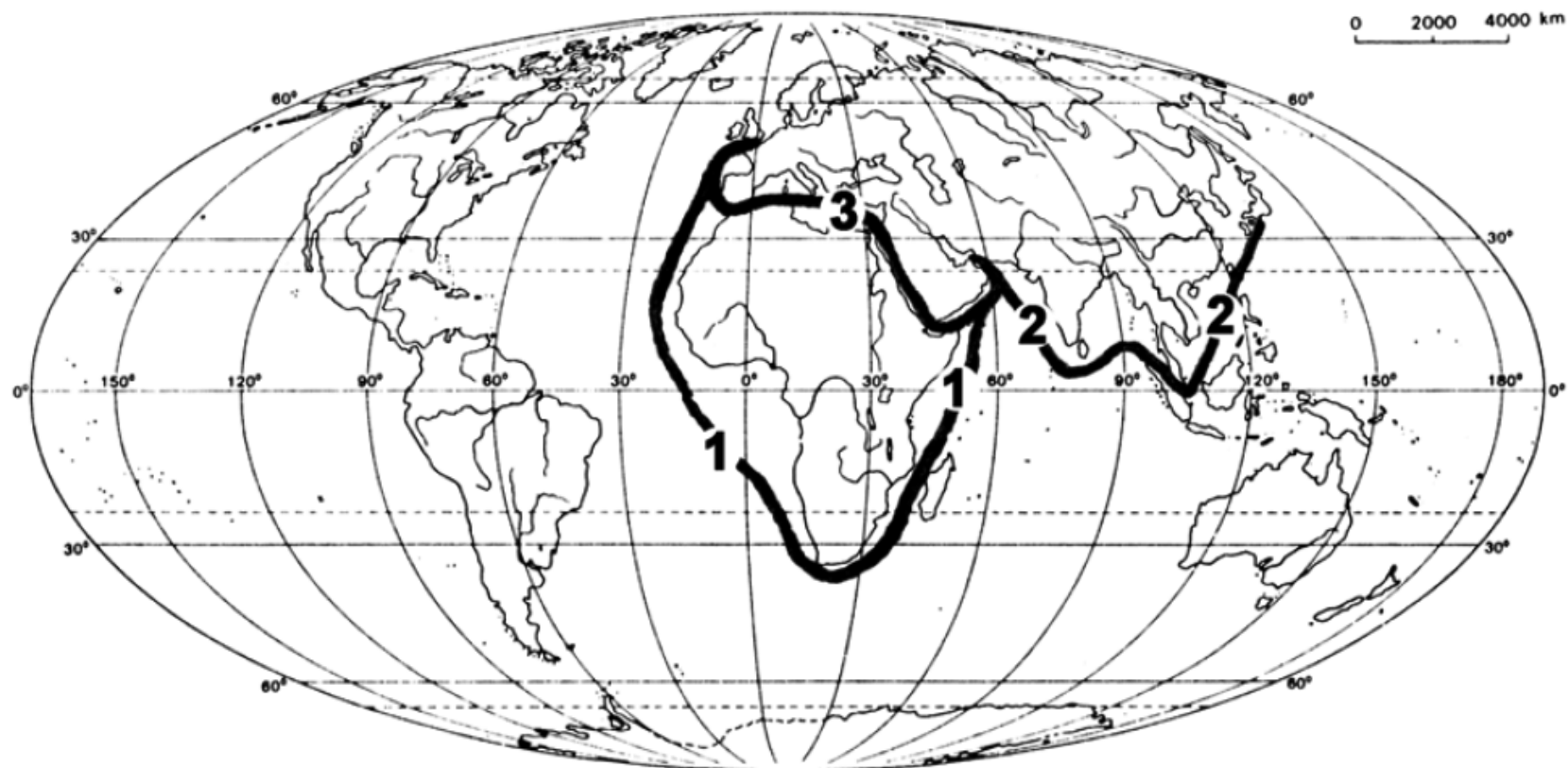

Mapa przedstawia trzy główne szlaki transportu ropy naftowej na świecie.

Do każdego ze szlaków dobierz, spośród wymienionych poniżej, po dwa obiekty geograficzne mijane po drodze przez tankowce lub znajdujące się na trasie szlaku.

Obiekty geograficzne:

- 1) Morze Czerwone, 2) Morze Południowochińskie, 3) Kanał Sueski,
- 4) Kanał Mozambicki, 5) Półwysep Malajski, 6) Wyspy Kanaryjskie, 7) Morze Czarne.

Zadanie 41. (3 pkt)

a) Do podanych gałęzi lub branż przemysłu (1–3) dobierz główny czynnik, który decyduje o lokalizacji zakładów przemysłowych (A–D).

1. przemysł cukrowniczy i cementowy,	A. wykwalifikowana siła robocza
2. przemysł odzieżowy i kosmetyczny,	B. baza energetyczna
3. przemysł celulozowo-papierniczy i włókienniczy.	C. baza surowcowa
	D. zasoby wody

Odpowiedź: 1. ....,   2. ....,   3. ....

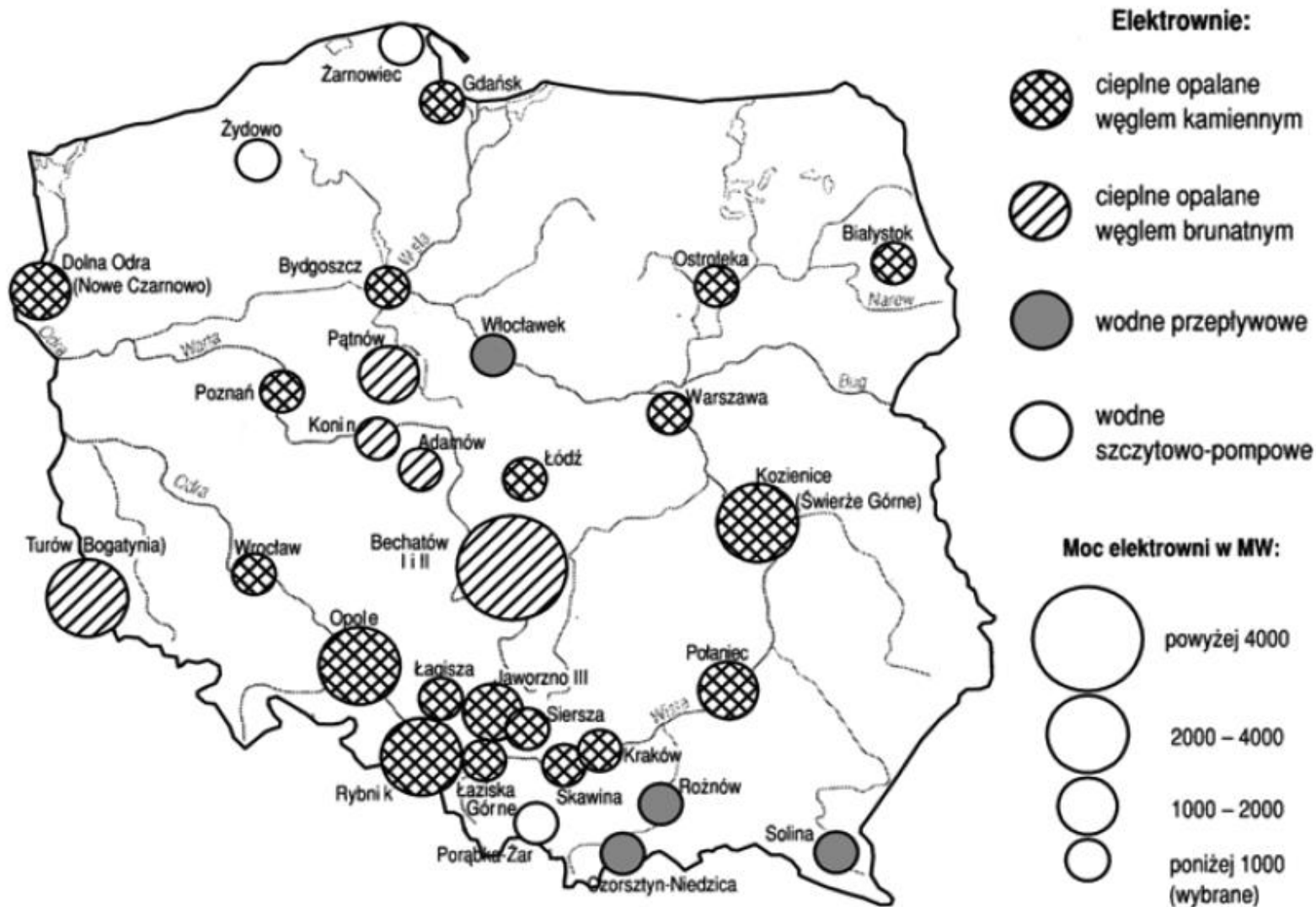
b) Z podanych zakładów przemysłowych wypisz dwa o lokalizacji związanej.

Cukrownia w Łapach, Elektrownia „Kozienice”, Kopalnia Węgla Brunatnego w Bełchatowie,
Huta Miedzi w Legnicy

..... , ...

Zadanie 55. (3 pkt)

Mapa przedstawia rozmieszczenie głównych elektrowni w Polsce.

Przedstaw trzy prawidłowości wyjaśniające rozmieszczenie elektrowni w Polsce.

Zadania 25. i 26. rozwiąż wykorzystując dane z tabeli.

W tabeli przedstawiono wielkość produkcji energii elektrycznej w wybranych krajach w 2001 r.

Kraj	Produkcja energii elektrycznej	
	ogółem w TWh	na 1 mieszkańca w kWh
Chiny	1 421	1 106
Kanada	564	18 147
Niemcy	557	6 778
Norwegia	122	27 051
Polska	146	3 768
USA	3 779	13 269

Zadanie 25. (2 pkt)

Porównaj produkcję energii elektrycznej globalnie i w przeliczeniu na 1 mieszkańca w Chinach i Norwegii. Podaj przyczynne różnic.

Porównanie: .....

Przyczyna: .....

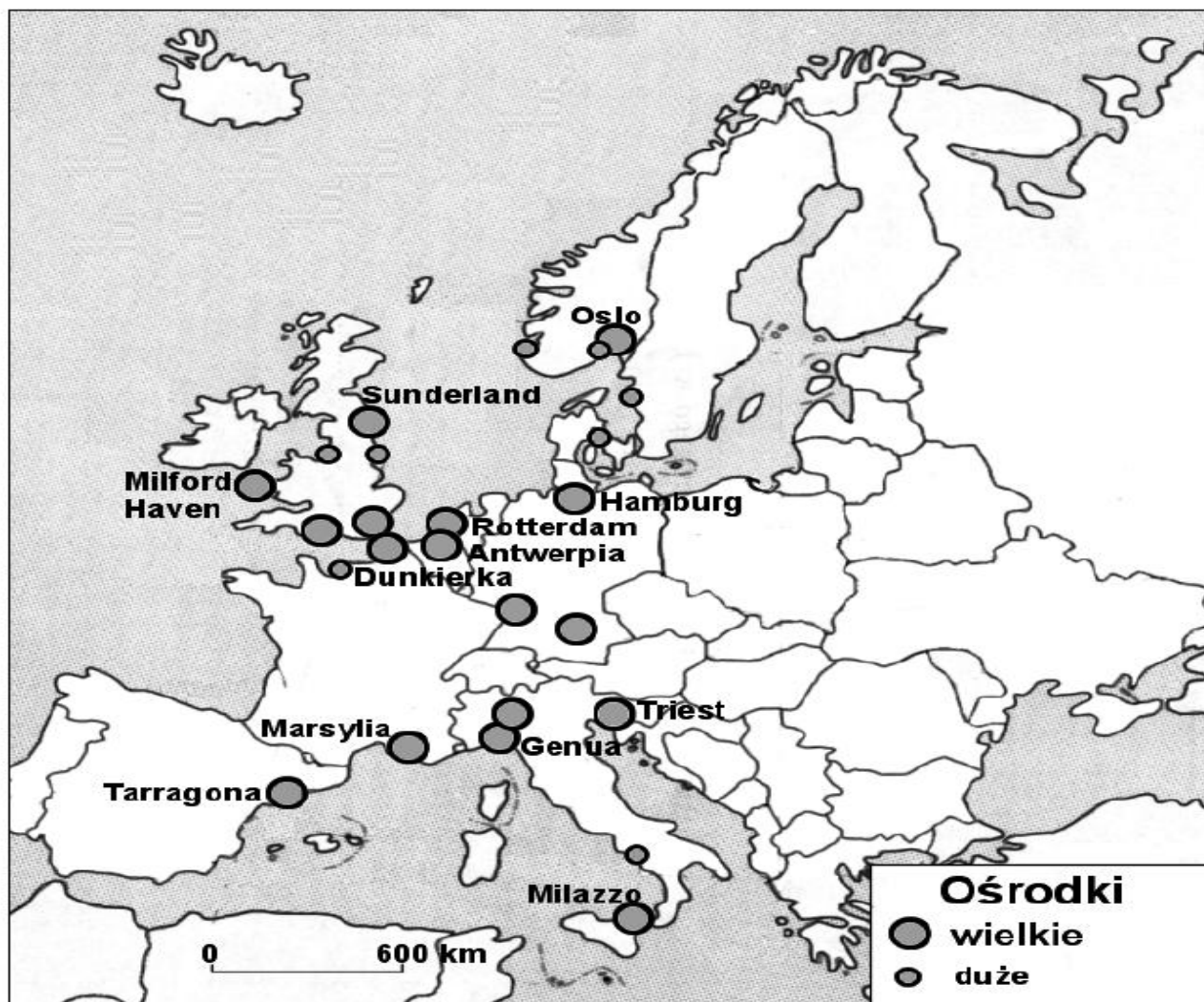
Zadanie 20. (2 pkt)

Tabela przedstawia strukturę produkcji energii elektrycznej według rodzajów elektrowni w wybranych krajach świata w 2000 roku.

Kraj	Energia elektryczna z elektrowni w %			
	cieplnych	wodnych	jądrowych	geotermalnych
Norwegia	0,6	99,4	-	-
RPA	92,0	1,7	6,3	-
Francja	8,0	15,0	76,8	0,2

Dla każdego z wymienionych w tabeli krajów podaj po jednej przyczynie dominującego udziału danego rodzaju elektrowni w strukturze produkcji energii elektrycznej.

Na mapie przedstawiono rozmieszczenie wybranych ośrodków przemysłu rafineryjnego w Europie Zachodniej.

Opracowanie własne na podstawie: *Atlas świata*, Opres, Kraków 2001

Na podstawie mapy sformułuj i wyjaśnij prawidłowość dotyczącą rozmieszczenia wielkich i dużych ośrodków przemysłu rafineryjnego w Europie Zachodniej.

Prawidłowość: ..... Wyjaśnienie .....

Zadanie 20. (2 pkt)

Przyporządkuj każdemu z surowców jeden produkt, do którego wytworzenia ten surowiec został użyty.

A. bazalt

B. ropa naftowa

C. piasek kwarcowy

D. wapień

1. szkło

2. kostka brukowa

3. cement

4. tynk gipsowy

5. tworzywa sztuczne

A. ....

B. ....

C. ....

D. ....

Wpisz obok każdego zdania literę P, jeśli zdanie jest prawdziwe, lub literę F, gdy jest fałszywe.

1. W regionie Zatoki Meksykańskiej wydobywa się więcej ropy naftowej niż w regionie Zatoki Perskiej. ....
2. Większość światowej produkcji energii elektrycznej pochodzi z elektrowni ciepłych. ....
3. W Polsce głównymi surowcami energetycznymi służącymi do produkcji energii elektrycznej są ropa naftowa i gaz ziemny. ....

Wskaż na mapie region Zatoki Meksykańskiej i Zatokę Perską.

Przeczytaj poniższy tekst i wykonaj polecenie.

Elektrownie atomowe wracają do łask. Na świecie buduje się 29 takich elektrowni. Coraz to nowe kraje deklarują, że zbudują kolejne. Powiększa się grupa krajów czerpiących energię z atomu. Po katastrofie w Czarnobylu w 1986 r. wiele krajów, także Polska, wstrzymało budowę elektrowni jądrowych.

Wzrost cen węgla i gazu, a przede wszystkim obawa przed globalnym ociepleniem wywołanym emisją CO₂ sprawiają, że zwolennicy energii jądrowej zachęcają do budowy elektrowni atomowych.

Najwięcej energii potrzebują dwa azjatyckie kolosy – Chiny i Indie. Skala planowanych inwestycji jest imponująca – dziś zaledwie 3% energii w Indiach pochodzi z atomu. Ale powstaje tam siedem nowych reaktorów – w 2022 r. będą produkować 10% energii, w 2052 r. aż 26%.

Na podstawie: R. Zasuń, *Renesans atomu – na świecie powstaje 29 elektrowni*,
Gazeta Wyborcza 1.11.2007

Na podstawie tekstu i/lub własnej wiedzy uzasadnij, podając trzy argumenty, dlaczego niektóre kraje rozwijają energetykę jądrową.

Zadanie 26. (2 pkt)

W tabeli umieszczono dane statystyczne dotyczące krajów o wysokim udziale w światowej produkcji aluminium.

Kraj	Produkcja aluminium*	Wydobycie boksytów	Produkcja energii elektrycznej w kWh/1 mieszkańca
	Udział w świecie w %		
Chiny	23,0	10,0	2561
Kanada	8,9	–	18116
Brazylia	4,8	11,0	2227
Norwegia	4,3	–	26102

* aluminium pierwotne

– brak wydobycia

Na podstawie: *Rocznik Statystyczny RP 2009*, GUS, Warszawa 2009;
Świat w liczbach 2008/2009, WSiP, Warszawa 2009

Na podstawie danych z tabeli oraz własnej wiedzy wyjaśnij duży udział wymienionych krajów w światowej produkcji aluminium.

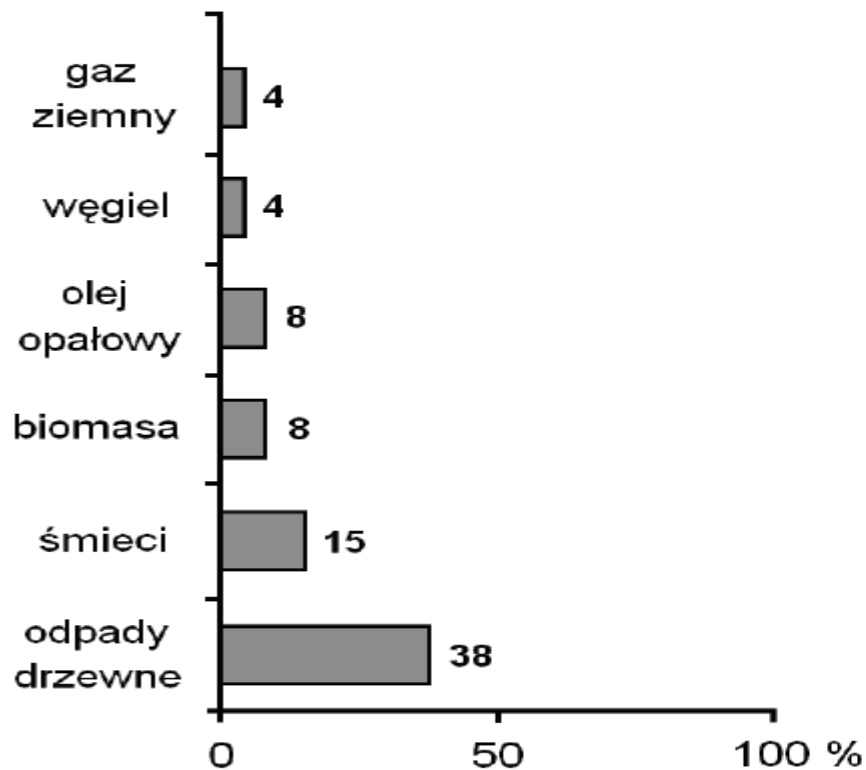
Chiny i Brazylia .....

Kanada i Norwegia .....

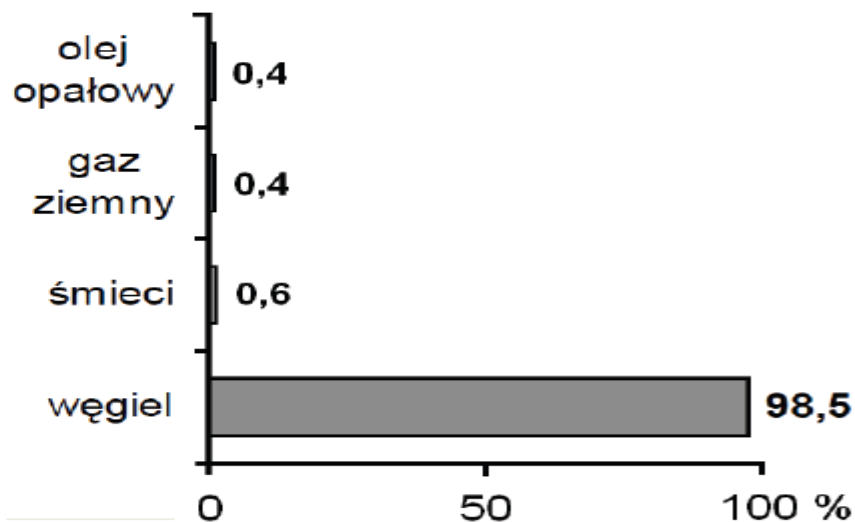
Zadanie 25. (2 pkt)

Na wykresach przedstawiono udział głównych źródeł energii służących do zasilania sieci ciepłej w Szwecji i w Polsce w 2009 roku.

Szwecja

Polska

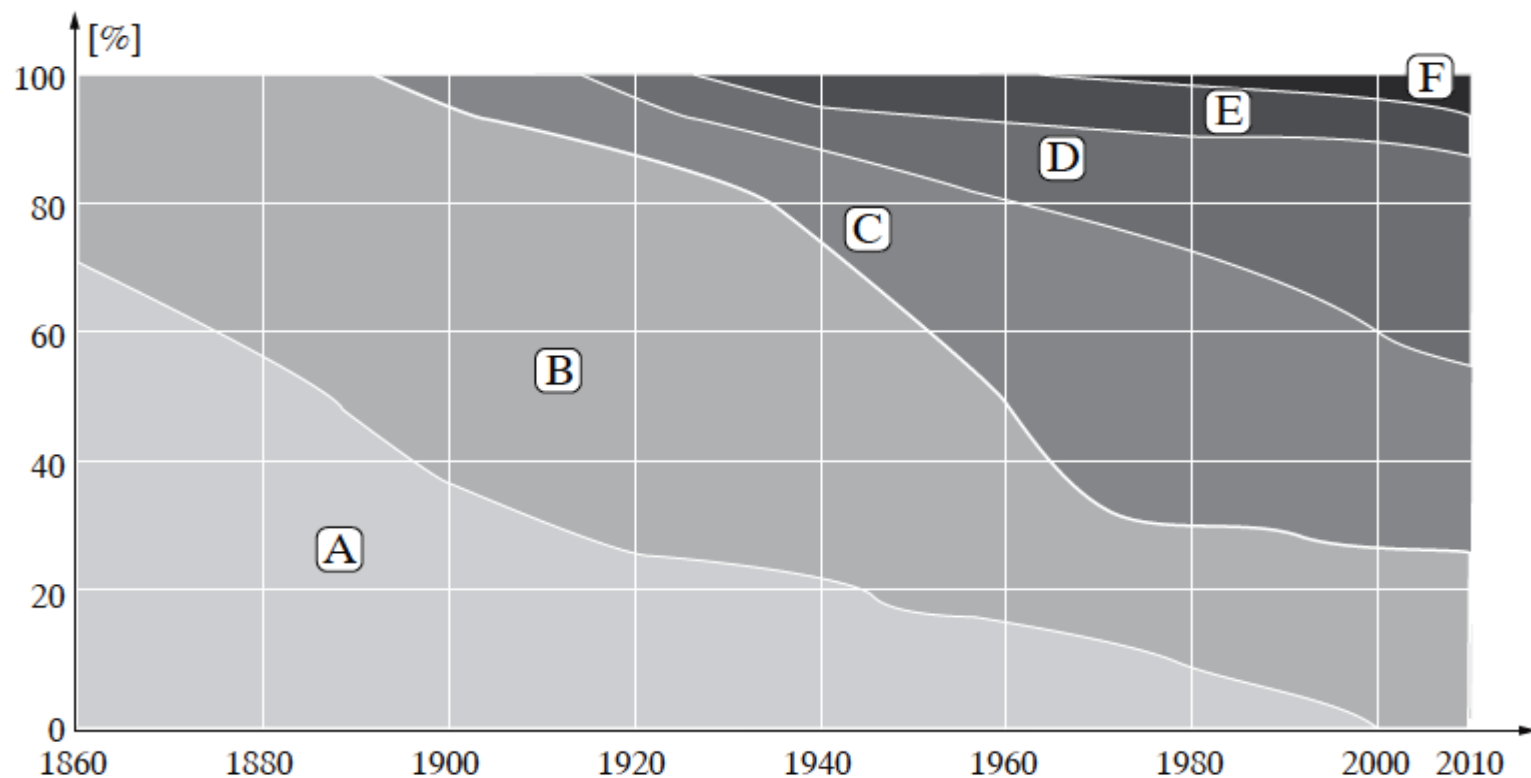
Na podstawie: *Gazeta Wyborcza*, 22.08.2010.

a) Na podstawie wykresów sformułuj dwa wnioski dotyczące różnic w strukturze źródeł energii wykorzystywanych do zasilania sieci ciepłej w Szwecji i w Polsce.

b) Wymień dwie ekologiczne korzyści, jakie odniosłaby Polska dzięki zmianie struktury źródeł energii wykorzystywanych do zasilania sieci ciepłej na strukturę zbliżoną do występującej w Szwecji.

Na schemacie przedstawiono bilans energetyczny świata od 1860 r.

Utwórz legendę do schematu. Dopasuj do poszczególnych źródeł energii odpowiadające im litery z diagramu.

- ropa naftowa: C
- drewno: ..... A
- gaz ziemny: ..... D
- źródła odnawialne: ..... E
- paliwa jądrowe: ..... F
- węgiel: ..... B